

**LETNIK XXII.
1975 - 1976**

6

Galeb

Mladinska revija

LETNIK XXII. - MAREC 1976 - ŠTEV. 6

Vlado Firm

Ilustr.: Š.P.

MATIČEK IN STRIČEK NA MOUNT EVERESTU

V S E B I N A

Vlado Firm: Matiček in striček na Mount Everestu	145	Šport: Ivan Furlanič — Mario Šušteršič: Rekordna udeležba na 10. zimskih igrah	161
Franci Lakovič: Nenapisano pismo po mladi	149	Šolarji pišejo	162
Danilo Gorinšek: Mojina pomlad	149	Neža Maurer: Princeska in kraljevič . .	165
Ludovika Kalan: Svidenje	150	Urednikova pošta	168
Danilo Gorinšek: Zbogom zima	151	Za bistre glave	3. stran platnice
Kotiček za najmlajše: Vera Poljsak: Prvi april	152	Ilustracije za 6. številko Galeba so naredili: Marjanca Jemec-Božič (str. 155); Robert Hlavaty (str. 156); Š.P. (str. 145-148); Jelka Reichman (str. 150); Magda Tavčar (str. 149, 151, 152, 153, 165).	
Zmaji	153		
Vojan Arhar: Zlati zajček	154	Priloga: Napoleon v Trstu - Zalivi na Tržaškem - besedilo: Evgen Dobrila, risbe: Franci Nemec, slike: Lojze Abram.	
Franci Lakovič: Aprilska šola	156		
Zanimivosti	157		
Slike iz narave: Miro P.: Breza, Kovačnik	158		
Filatelija: Helena Magajna: Stoletnica »Crvenega barjaka«	159		
Zapojmo veselo: Pavel Golia: Srce igračk — Kositrni vojak	160		

Mesečnik (8 številk)

Izdaja:

Založništvo
tržaškega
tiska, Trst

Glavni urednik:
Lojze Abram

Odgovorni urednik:
Albin Bubnič

Uredništvo in uprava:
Ul. G. Amendola 12
34134 Trst - tel. 41 55 34

Tiska:
Graphart, Trst, tel. 77 21 51

Naslovna stran:

Tanja Škrlavaj
1. B Sr. šola »S. Kosovel« na Opčinah

Posamezna številka:

250 lir

Letna naročnina:

2000 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod številko 158 od 3.5.1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

65. Nad njimi je kraljeval nepremagljivi Mount Everest. Le ozko sedlo jih je še ločilo od strehe sveta. Tedaj je snežni velikan ukazal: »Hola, stric, sedite na moj hrbet. Fant ti, zlezi v nahrbtnik svojega strica. Tako, Miha, oprtajte nahrbtnik. Ponesel vaju bom na vrh«. Stric je ubogal velikanov nasvet. Iz nahrbtnika na stričevem hrbtu je molela samo Matičkova glava. Velikan je pokleknil in tako pomagal stricu na svoj široki hrbet. Tu se je stric Miha krepko oprijel orjakovih las, ki so padali po mogočnih plečih.

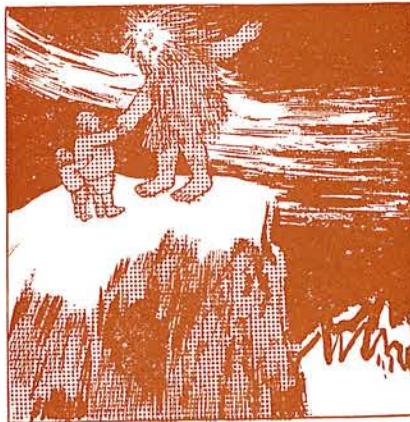

66. »Dobro se držita«, ju je opomnil velikan. Že je pričel plezati po strmi steni. Preskakoval je sklope nakopičenega ledu. Če je stric pogledal v prepad pod seboj, se mu je vrtelo v glavi. Velikan se zanje sploh ni zmenil. »Pa bova le prišla na vrh«, je zadovoljno brundal stric. »Dober vodič in nosač je ta najin snežni prijatelj«. Matiček je udobno sedel v nahrbtniku na stričevem hrbtu in je po stričevih nasvetih beležil podatke o višini, ugotavljal vrste oblakov in temperaturo. Velikan se je vzpenjal proti vrhu, ki so se mu hitro bližali.

67. Še en vzpon in velikan je obstal, prav nič zadihan ali utrujen na najvišjem vrhu sveta, Mount Everestu. Stric Miha skoraj ni mogel verjeti, da sta resnično na vrhu. Matiček je bil neznansko zadovoljen, čeprav so mu od čepenja v nahrbtniku otrpnile noge. Velikan ju je previdno postavil na tla in ju molče opazoval. Vrh, na katerem so stali, ni bil prostoren. Stric Miha se je radovedno razgledoval naokoli, a prestopiti si ni upal. Nebo je bilo rahlo sivkasto, vendar je bilo čudovito stati na strehi sveta in se razgledovati po gorskem svetu. Prisrčno se je zahvalil velikemu vodču in ga pogladil po gosti in dolgi bradi.

68. Močan veter je potnika majal sem in tja in bi ju gotovo odnesel, če ju močni gorjan ne bi držal za roke. Tako sta se lahko mirno predajala užitkom ob pogledu na ledene kopije, ki so sijali v sivino dneva. Kmalu pa je gorski vodnik opomnil z gromkim glasom, da so se tresle skale: »Hej, prijatelja, misliti bo treba na vrnitez. Tu mi sicer še zmrzneta in kaj bom potlej počel z vama? Čas je tudi, da zopet sprostim burjo in uklenjene vetrove, da ne bodo podivljali v svojih jazbinah in povzročili plazov.« »Tako, sva že pripravljena!« je rekel stric.

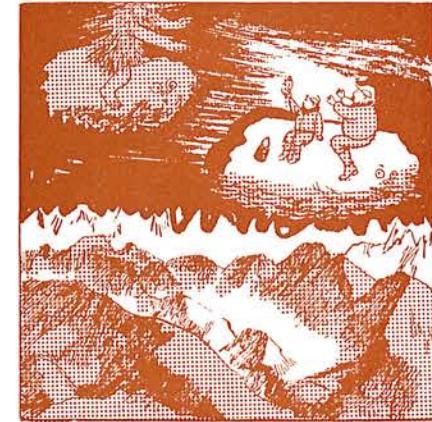

69. Velikan ju sedaj ni bil več voljan nositi. Ker pa se je stricu sestopanje z vrha zdelo še teže kot plezanje navzgor, si je zaman belil glavo, kako bi najlaže prišla v taborišče. Velikan je tudi tu našel pomoč. Prav tedaj je priplaval po nebu bel oblak. Snežni orjak je ukazal: »Le brž nanj, ponesel vaju bo v vajino taborišče. Prihranjena vama bo pot po ledenih strminah, ki so za nenavajene plezalce dokaj neverne.«

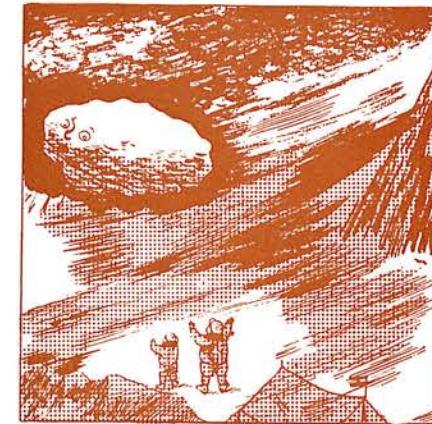
70. Skočila sta na oblak. Zdela se jima je, da sedita na mehki pernici. Najbolj zanimivo pa je bilo to, da sta lahko zagrebla roke v oblak in ju ni prav nič zeblo. Velikan se je dvigal in spuščal nad visokimi snežnimi vrhovi, vendar se ni nobenega dotaknil. Za njima se je razlegal gromki smeh dobrodušnega velikana. »S svojim smehom naju bo odpahl še visoko v oblake,« se je jezil stric. »Prijazen pa je ta zimski stric. Težko bi nama bilo brez njegove pomoči,« je rekel Matiček.

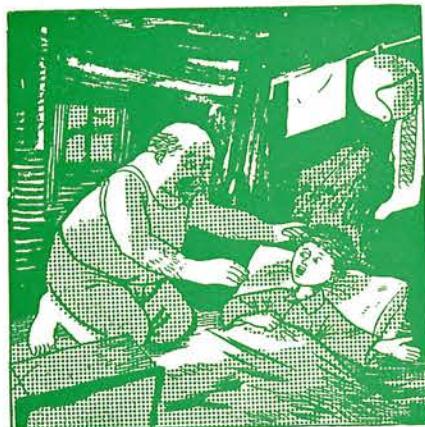

71. Za njima je na velikem temnem oblaku jezdil velikan. Poigraval se je v zraku in jima od časa do časa pomahal s svojo veliko roko. Stric mu je vračal pozdrave z mahanjem rok, Matiček pa mu je mahal z robčkom. Bližali so se podnožju pogorja, kjer je stalo stričeve in Matičkovo taborišče. Matiček se je zagledal v modro nebo. Beli vrhovi so ostajali daleč za njima. Skoro ni mogel verjeti, da sta bila s stricem še pravkar na vrhu tega pogorja. Pod nebom so se podili nemirni oblaki. Zimski veter pa ju je poredno ščipal v zar dela lica.

72. Oblak je priplaval do snežne ravnine. Opazila sta taborišče in letalo. Stric je bil srečen ob misli, da bo kmalu zopet na varnem. Močan veter ju je varno prinesel do taborišča in spustil k tlom. Skočila sta v mehki sneg, oblak pa je odplaval nazaj v kraljestvo snežnega velikana. Nebo se je pričelo zopet oblačiti. Oblaki so se divje podili po njem in veter je tulil svojo zateglo pesem. Megle so se kot temne gmote valile okrog himalajskih vrhov. »Kakšna sreča, da sva tu na varnem,« je rekel stric.

73. Močno tresenje je zbudilo Matička. Ves oznjen se je zbudil iz globokega spanja. Nad njim se je zaskrbljen sklanjal stric. »No, sem te vendar prebudil. V spanju si stokal in govoril. Si imel hude sanje?« Matiček si je pomel oči in začuden opazoval strica in bližnjo okolico. Ko je opazil, da je s stricem v šotoru, je razočarano dejal: »Sanjal sem čudne sanje. Škoda, ker sem se zbudil in še vedno nisva na vrhu.« Stric se je zasmehjal in rekel: »Sanje naju že ne bodo ponesle na vrh. Morala se bova tja skobacati sama.«

74. Vreme je bilo za plezanje ugodno. Ko sta pojedla zajtrk, sta pospravila stvari, na grmadene okoli šotorja. Stric je delal s takoj vnemo, da se je potil kljub mrazu. Matiček je čistil cepine, pregledoval vrvi, dereze in pripravljal hrano. Pozno zimsko sonce ju je našlo sredi priprav. Letalo sta privzala z močnimi vrvimi in jih zakoličila v sneg. Stric seveda ni pozabil na jutranjo telovadbo, nato pa sta se še temeljito odrgnila s snegom. Kot prava športnika, za poslastek, sta si skuhalo čokolado.

75. Ko sta opravila delo in se najedla, sta si oprtala nahrbtnika in ostalo opremo. Stric se je oziral na Himalajo in govoril: »Tako, Matiček, oblečen si dovolj toplo, da te ne bo zeblo. Tudi tvoj majhni nahrbtnik za takega fanta ne bo pretežak. Torej na pot!« Hodila sta drug ob drugem. Stric je imel v ustih pipi, iz nje pa se je kadilo, kot da bi se nekje daleč kadil ognjenik. Na nogah sta imela krplje, zato se jima sneg ni udiral. Matiček se je trudil, da bi hodil po stričevih stopinjah. Pot je postajala vedno bolj strma in prehajala je v kamnite stene.

(Dalje)

Franci Lakovič

Ilustr.: Magda Tavčar

NENAPISANO PISMO POMLADI

Če bi vedel, kje prebiva
naša ljubljena pomlad,
pisal bi ji, naj ne skriva
sonca več in mladih trat.

Še pridal bi, naj odene
golo drevje za vasjo,
naj na bregu spet požene
cvetov tisoč in še sto.

Ker pa pravi moja mama,
da še ni pomladi čas,
bom počakal, da se sama
zopet vrne v našo vas.

Danilo Gorinšek

MOJCINA POMLAD

Poboža zemljo sončni sij —
pomlad zelena se zбудi:
po logih rože zacvetijo,
čebelice krog njih brenčijo,
drevesa vsa ozelené,
podijo se krog njih metuljčki,
vsi se bleščijo ko draguljčki,
vesel potoček zašumlja,
ves ptičji rod zaščebeta
tako veselo, da še Mojčka
od jutra do večera pojčka . . .

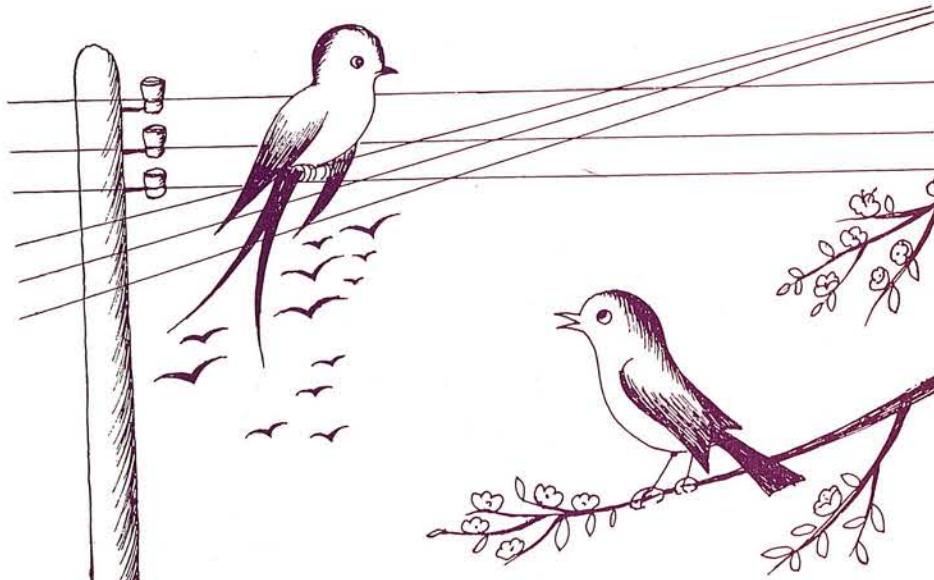
SVIDENJE

Kos je ravnokar odpel svoj jutranji pozdrav vzhajajočemu soncu, ko je mimo svetoče češnje, na kateri je sedel, švignila lastovka in sedla na vejo. Kos se je vesel zdrznil: »Oh, vrnile so se! Sedaj sem pa prepričan, da je konec zimskih težav.«

»Dobro jutro, lastovka! Dobrodošla! Vesel sem najinega svidenja! Kaj si že na delu? Odpočij se vendor po dolgem potovanju pa mi pripoveduj o vsem, kar si doživelva. Saj lani sva si bila dobra prijatelja, se še spominjaš?«

»Seveda se spominjam, saj sem imela tu v bližini svoj domek. Tamle pod streho one bele hiše. Pa ga ne najdem več. Morda ga je odnesel zimski vihar ali so ga uničili hudobni dečki. Sedaj moram misliti na novega. Seveda, zima je bila huda in dolga, gnezdece pa je bilo brez varstva. Lani so v njem prezimovali vrabčki in ko sem se vrnila, ga je bilo treba očistiti. Letos pa. Oh, koliko bo dela! Kar takoj moram pričeti!«

»Saj imaš še mnogo časa,« ji je

odgovoril kos. »Le še malo posedi in povej, kako in kje si letovala!«

»V Afriki, kot vse moje sorodnice. Vse lastovke, rojene v Evropi ali Aziji, prezimimo v Južni Afriki. Za mnoge od nas je to pravo doživetje!«

»Toda, nedvomno, med potjo tudi počivate,« je omenil kos, ki jo je poslušal z velikim zanimanjem.

»Gotovo,« je odgovorila lastovka. »Pot je silno dolga, zares dolga in utrudljiva. Marsikatera omaga, tudi umre, da ne omenim pasti, ki nam jih nastavlajo. Biti moraš pač krepak, da vzdržiš tako daljavo.«

Danilo Gorinšek

»Ali niste nikoli zašle ali zgrešile smeri?« je vprašal kos.

»Nikoli! Dobro poznamo pokrajine, vasi, mesta, reke, gore in ne moremo zgrešiti poti.«

»Kaj pa meje?« je bil radoveden kos.

»To vprašanje je pa smešno,« je vzkliknila lastovka. »Za nas ni mejne carinikov in ker vse govorimo isti jezik, se lahko pohvalimo, da smo ustvarile prej kot ljudje skupno tržišče. Za hude dni pa imamo mali trg v Afriki.«

In lastovka je odletela na delo, da si zgradi nov domek.

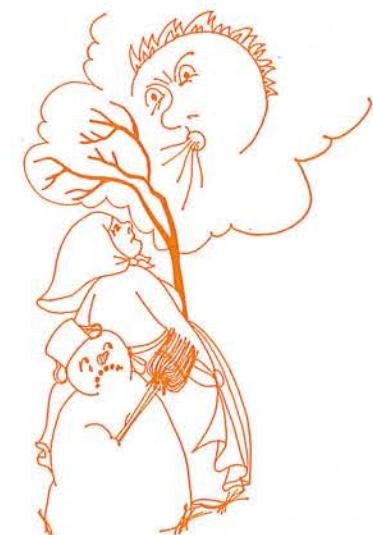
Ilustr.: Magda Tavčar

ZBOGOM ZIMA

Bodo tople sapice
pihale čez sneg,
to bo joj, to bo gorje,
to bo krik in kreg!

Jug bo piskal: »Beži proč!«
Zima pa: »Ne grem!«
A nato srđito jug:
»Pa te s silo strem!«

In ne bo pomagal nič
zimi krik ne kreg,
sonce zažarelo bo,
brž bo zběžal sneg ...

Kotiček za najmlajše

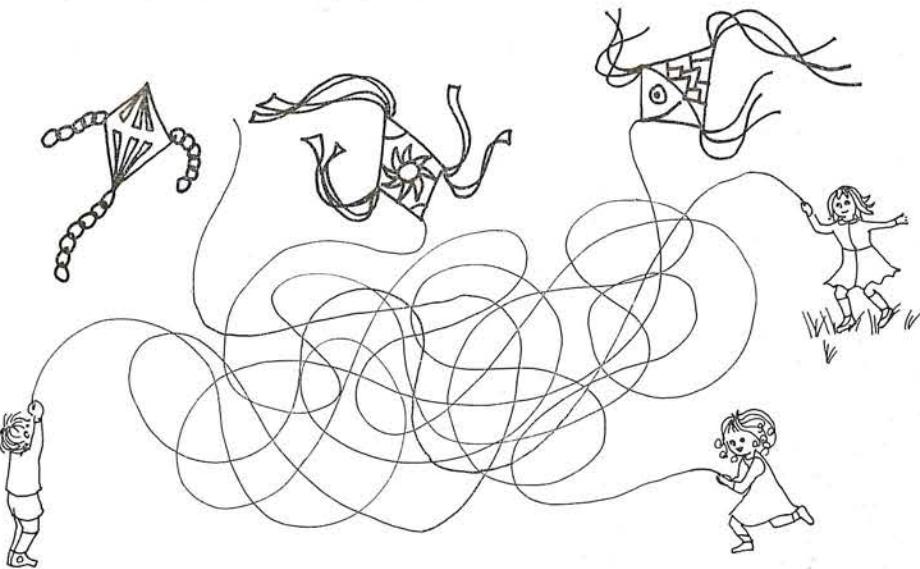
Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

1. APRIL

ZA JE REKEL: «V TVOJO
SE JE SKRILA BELA. » SE
ZELO BOJI. ZAČELA JE NA NA
VES GLAS. SKOČILA JE NA IN
KLICALA NA POMOČ. JE PRITEKLA
Z V ROKAH, KER JE RAVNO .
VZELA JE IN POGLEDALA VANJO.
POTEM SE JE . REKLA JE:
«MOJCA, V NI!» SE JE
ŠALIL. DANES JE !»

Z MAJI

MITJA, MARUŠKA IN SAŠKA SE IGRajo Z ZMAJI. KATEREMU OTROKU JE ZMAJ ODLETEL?

Vesele velikonočne
praznike vsem sotrudnikom,
učiteljstvu in šolarjem

želi
GALEB

ZLATI ZAJČEK

Po ulici prižvižga deček. V desnici drži okroglo zrcalce.

Tedaj pokuka sonce izza oblakov in z zaslepiljujočim pogledom ošine dečkovo ogledalo. In glej! Iz ogledala skoči majhna svetla ploščica ter kot puščica švigne na navpično steno visoke stolpnice onkraj ceste.

»Jaz sem Zlati zajček!« zakliče svetlo rumena ploščica. »Hvala, deček, da si me obudil v življenje! Po-slej te ne potrebujem več. Adijo!«

Veselo švigajoč se urno vzpenja mimo visokih steklenih oken, ki ob njegovem prehajjanju zažarijo, kot bi bila iz suhega zlata. Ko dospe do najvišjega nadstropja, preskoči železno ograjo. Na betonski ploščadi zagleda vitko televizijsko anteno, spleza po njej in obstane na najvišji konici kot lepo zrelo jabolko.

Od tu se vidi daleč naokrog. V dalji je videti travnike in obdelana polja, na obzorju se dvigajo skalnate gore, avtomobili na mestnih ulicah pa so tako majceni kot hroščki. Ljudje, ki hitijo po pločnikih, niso večji od pik.

»Hura, hura, hura!« vzklika Zlati zajček in od veselja kar poskakuje. Nenadoma pa se od nekod pripodi potepuški veter, huuu, zgrabi Zlatega zajčka in ga odnese v bližnji park, kjer ga omotenega odloži nedaleč od bronastega kipa.

»Ježešta, zlatnik!« se razveseli stará ženica, ki opirajoč se na palico pridrša po peščeni stezici. Pripogne se, da bi ga pobrala. »O, ne boš me!« se odreže Zlati zajček. »Uidem ti!«

In že ga ni več. Kot majhno zlato kolesce se kotali čez drn in strn,

med čevlji številnih pešcev, mimo avtomobilskih koles, čez mostove, železniške prehode, skozi drevoredne, naprej in naprej, dokler ne priteče do predmestja ter od tam na cvetoče travnike, ki se razprostirajo ob veliki reki in še dlje.

»Svoboden sem, prost kot ptica pod nebom!« se veseli Zlati zajček in razigrano skaklja sem in tja med poljskimi cveticami, pri čemer se živo leskeče.

Takšnega ga opazi tatinska sraka, ki se vrača domov. Spusti se na zemljo, kavsne Zlatega zajčka in ga odnesе v svoje gnezdo. V gnezdu sta že dve dragoceni zapestnici, trije zlati prstani z vdelanimi dragulji in srebrn kovanec.

Gnezdo je tako tesno, da ubogega Zlatega zajčka vse боли. Ko sraka spet odleti, se mu posreči, da se prekobali čez rob gnezda in zviška štrbunkne v temno zeleni tolmun pod drevesom.

V tem se znoči. Po nebu priplava okrogolica luna. Ozre se po pokrajini in se začudi. Poleg nje plava na vodni gladini še majhna lunica. »Hej!« zakriči stara luna. »Kdo si pa ti?«

»Zlati zajček sem,« odvrne rumena ploščica. »Padel sem iz gnezda, ko sem ušel malopridni sraki. Uh, kako me zebe! Prosim te, hitro me potegni iz te mrzle luže!«

»Zakaj pa ne?« je luna koj za to. Urno stegne dolge srebrne prste, vzame Zlatega zajčka iz vode, ga malce strese, da vodne kapljice kar pršijo naokrog, in ga dobro pritrdi na nebo. »Ravno prav,« zabruna sama

pri sebi. »Ta del nočnega neba je itak premalo razsvetljen. Bolje zvezda več kot premalo!«

Medtem se deček z ogledalcem že vrne domov. Potrt je; zato nič več ne žvižga.

»Zakaj si tako žalosten?« vpraša mati.

»Ušel mi je Zlati zajček,« pove deček.

»Zlati zajček?« se začudi očetov priatelj, ki je bil prav tedaj pri njih na obisku.

»Da,« pritrdi deček in natanko pove, kaj se mu je zgodilo.

Očetov priatelj pa se samo namehne in prikima. »Pojd z menoj!« reče prijazno. »Pokazal ti bom, kje se zdaj leskeče tvoj Zlati zajček!«

Deček se mu z veseljem pridruži. Čez pol ure prideta do nenavadne kupolaste stavbe. Ko vstopita, se znajdeta pred velikim daljnogledom, uprtim naravnost v nebo. Astronom premika razne vzvode, vrti gumbe in končno prinese stol. »Sedi,« veli začudenemu dečku, »in poglej skozi daljnogled!«

Zares, visoko tam na nebu sveti Zlati zajček. Če ga opazuješ skozi močan daljnogled, ni večji od gumba na srajci, če pa se nanj ozreš s prostim očesom, je le neznatna zvezdice. Deček zdaj dobro ve, da se Zlati zajček nikoli več ne bo vrnil na Zemljo. Za vedno bo ostal v neizmernih globinah vesolja kot brez števila zvezd, ki sleherno noč krasijo brezmejno nočno nebo...

Aprilska šola

To je šola čudovita,
red in pridnost v njej le spita;
svinčniki domače vaje
sami pišejo igraje.

Knjige berejo se same,
kadar kdo jih v roke vzame,
goba ročno tablo zbrishe,
kar po njej nam kreda piše.

Kdor je vprašan, za molčanje
si zasluži vse priznanje;
da nagrada je osmica,
prav gotovo je resnica.

Ko oznani končno zvonec
zadnje ure šolske konec,
v hipu torba vse pospravi,
proti domu se odpravi ...

ZALIVI NA TRŽAŠKEM - Najsevernejši del Jadrana oklepa Tržaški zaliv. Na vzhodu ga omejuje istrska obala, na severu Trst, na zahod pa sega tja do izliva Soče.

ZALIVI NA TRŽAŠKEM - Naša obala je členovita. Zato imamo na Tržaškem večje in manjše zalive.

ZALIVI NA TRŽAŠKEM - Najvzhodnejši del obale tržaškega ozemlja oklepa Miljski zaliv. Morsko dno je blatno ali peščeno. Morje je motno. V preteklosti se je Miljski zaliv še globlje zajedal v kopno. Nekoč je plitvo morje segalo do Oreha in tudi skoraj do Doline. Danes so plitvine zasute. Svet ob Miljskem zalivu sestavljajo skladi peščenjaka.

ZALIVI NA TRŽAŠKEM - Manjši zaliv je pri Lazaretu tik ob meji. Morko dno je plitvo in blatno. Morje je motno. Obala se dviga položno. Tamkajšnji svet sestavljajo skladi peščenjaka.

ZALIVI NA TRŽAŠKEM - V Grljanskem zalivu je obala strma. Morsko dno je skalnato in globoko. Morje je prosojno. Kamnitou strmo obalo sestavljajo skladi apnenca.

ZALIVI NA TRŽAŠKEM - Tudi nekdanji Trst se je razvil ob manjšem zalivu. Plitvine mestnega zaliva so spremenili v soline. Za časa Marije Terezije so soline zasuli in tam zgradili novo mestno četrtn. Vzdolž nove obale mestnega zaliva je danes speljano obrežje s pomoli. Svet ob mestnem zalivu se dviga položno in ga sestavljajo skladi peščenjaka.

ZALIVI NA TRŽAŠKEM - Na zapadnem robu Krasa je Devinski zaliv. Tudi tu je obala še vedno strma. Morsko dno je globoko in skalnato. Voda je prosojna.

ZALIVI NA TRŽAŠKEM - Tudi obala Sesljanskega zaliva je strma. Ker je morsko dno skalnato, je morje prosojno. V tem zalivu je kamnolom. Velike kamnite bloke, ki so jih tam lomili, so uporabili za izgradnjo tržaških valolomov.

NAPOLEON V TRSTU - Napoleon Bonaparte je zmagoščavno vkorakal v Trst 29. aprila 1797 v spremstvu generalov in konjeniške garde.

NAPOLEON V TRSTU - Leta 1797 je Napoleonova vojska prvič zasedla našo deželo.

NAPOLEON V TRSTU - Na Glavnem trgu so Napoleona pričakali meščani in tudi sam gubernator Trsta, grof Pompej de Brigido.

NAPOLEON V TRSTU - Še pred svojim prihodom v Trst je Napoleon določil, da mu mora mesto nemudoma izplačati 3 milijone takratnih lir davka.

NAPOLEON V TRSTU - Gubernator de Brigido je ob tisti priliki pregovoril Napoleona, da je tržaškemu mestu znižal davek za 400 tisoč takratnih lir.

NAPOLEON V TRSTU - Napoleon Bonaparte je prespal v Trstu eno samo noč v gubernatorjevi palači Brigido. Palača je v Ulici Pozzo del Mare št. I in je še dobro ohranjena, čeravno je bila zgrajena 1775. leta. Kamnita plošča na njenem pročelju spominja na takratni dogodek.

NAPOLEON V TRSTU - Ob tisti priliki so Napoleonovi vojaki odnesli občinsko blagajno z denarjem vred. Čeravno so Francozi kasneje še dvakrat zasedli Trst, ni Napoleon Bonaparte nikoli več prišel v naše mesto.

NAPOLEON V TRSTU - Naslednji dan je Napoleon zapustil Trst v spremstvu konjenice in generalov Murata, Berthiera, Lannesa in Bernadotta. Ta je kasneje postal švedski kralj. Pred odhodom so Tržačani poklonili Napoleonu belega lipicanca.

Zanimivosti

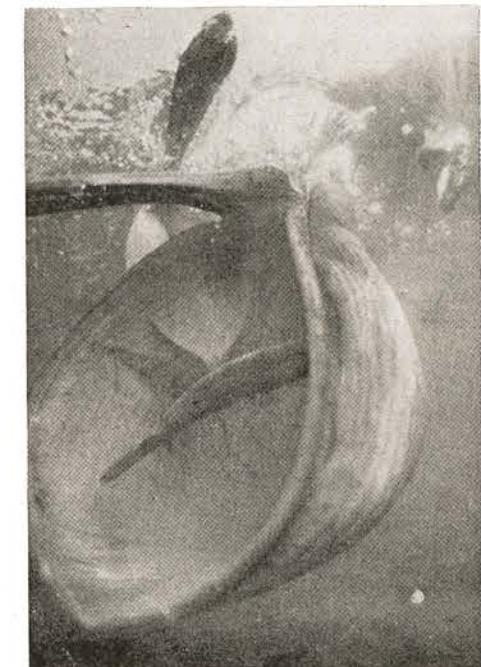

TEKMOVANJE S PASJIMI VPREGAMI — V raznih krajinah Združenih držav Amerike so tekmovanja s pasjimi vpregami zelo priljubljena. V glavnem jih prirejajo v januarju in februarju, a tudi kasneje, če zima ne skopari s snegom kot letos. Za taka tekmovanja se tekmovalci pripravljajo vse leto. Voznik mora namreč dobro poznati svojo vprego, sicer se kmalu zgodi, da se znajde na tleh.

ORJAŠKI SNEŽNI PLUG — Stroj, ki ga vidite na sliki je še vedno zelo aktualen, čeprav nam koledar kaže, da se je pomlad

že pričela. Zima noče in noče popustiti in namesto toplega sonca še vedno pritiska mraz. No, omenjeni stroj, ki so ga izdelali v Zahodni Nemčiji, lahko na dan očisti pol milijona kubikov snega s cest. To pomeni, da bi s takim strojem v enem dnevu očistili pol metra snega v širini sedmih metrov s ceste od Trsta do Benetk. Stroj je seveda zelo močan, saj ima kar 720 konjskih sil. V eni sekundi lahko premeče eno in pol tone snega 35 metrov daleč. Uporabljajo ga že na mnogih evropskih letališčih.

ČUDNA ŽIVAL, — Na prvi pogled je težko ugotoviti, kaj je pravzaprav na sliki. Morda bo kdo mislil, da je školjka. Ne, nič takega! Slika kaže le odprt kljun pelikanov, ki se je potopil pod vodo, da bi ujel ribo.

Slike iz narave

Miro P.

BREZA

Pomlad je in kmalu bo narava ozelenela, drevje se bo zeleno obleklo in zadišalo bo po gajih in logih. V tem sestavku bomo opisali eno najlepših, vitkih in nežnih dreves, ki ga zelo radi opevajo pesniki: brezo.

Brezo lahko prištevamo k drevesnemu plemstvu. Njeno deblo, pokrito z belim lubjem, je vitko in visoko, tanke so tudi veje, ki se klanjajo preko drevesne krone kakor lasje gozdne vile, listi pa so prijetno dišeči in trepetajo v rahli sapici. Vse je na brezi tanko, gibčno, a zelo čvrsto, tako da ji še najhujši viharji ne škodujejo in je ne polomijo.

Na deblu je lubje razpokano, listi so smolnati, prašnični in pestični cvetovi so ločeni na isti rastlini in jih imenujemo enodomne. Take cvetove imajo tudi vrbe, orehi, leske, hrasti in podobno. Brezov les je zelo uporaben za kolarske izdelke in za lesene žeblje. Iz šibja delajo metle. Lubje uporabljajo strojarji. V Sovjetski zvezi izdelujejo iz brezovega lublja neke vrste smolo, ki jo uporabljajo za izdelovanje posebnega usnja, kateremu pravimo »juhta«. Če spomladi naredimo zareze v brezovo deblo, se iz njega pocedi opojen, sladek sok, iz katerega se da pripraviti brezovo vino.

Breza je najbolj razširjena na severu,

predvsem v Skandinaviji in v Sovjetski zvezi, kjer so ogromni brezovi gozdovi, ki segajo daleč na sever. Pri nas brez ni, ker jim podnebje ne prija. Breze se na našem področju ne počutijo dobro, ker ne prenašajo toplega in suhega poletja. Breze rastejo le v parkih in na zasebnih vrtovih, kamor so jih vsadili iz estetskih razlogov, vendar ne uspevajo najbolje.

KOVAČNIK

Kraška gmajna je čudovita v vseh letnih časih, predvsem sedaj, ko se začenja narava prebujati in bo zelenje začelo poganjati iz tanke zemeljske ruše. Na gmajni rastejo vsemogoče kraške rože, trave in grmi. V raznolikem, pisanem rastlinstvu na Krasu dobimo tudi zelo lepo okrasno rastlino, ki bi delala čast marsikateremu mestnemu parku: kovačnik. Kovačniku pravijo domačini kozji parkeljci, znanstveno ime

za to rastlino pa je Lonicera. Ime je dobila po rastlinošlovcu Lonitzeru, ki jo je prvi opisal.

Kovačnik je grm z razprtimi listi. Raste le po gostem grmovju in v živih mejah, kjer se ovija na druga steba. Poznavalci ga vsajajo tudi v parkih. Kovačnik je doma po vsej južni Evropi, ima bledorožaste cvetove, ki vsebujejo mnogo medu. Ko sonce zahaja, cvetovi močno zadišijo in odprejo medovnike, ki so globoko v cvetnem tulcu. Samo dolgorilčasti metulji dosegajo cvetni med in opravijo tako opolditev. Za ta posel je najbolj poklican veliki metulj somračnik-kosteničar, ki ga poznamo po sivorjavih prednjih in rozastih, črnoprogastih zadnjih krilih. Ta metulj leti le ob mraku. Plod kovačnika je rubinasto rdeča jagoda.

Filatelija

Helena Magajna

STOLETNICA »CRVENEGA BARJAKA«

Predno so delavci dosegli današnje pravice, so bili potrebni ostri boji in mnogi upori, ki jih je oblast mnogokrat zatrla v krvi. Že v prejšnjem stoletju so v raznih evropskih državah nastala delavska gibanja, ki so se kaj kmalu spremenila v delavske revolucije. Zaradi prekomernega izkoriscanja s strani brezvestnih gospodarjev so delavci začeli zahtevati svoje pravice, saj so imeli neurejene urnike, ker so morali delati tudi po 14 ur na dan, plače pa so bile izredno nizke. Delavec je bil tedaj popolnoma odvisen od gospodarja, katemu je bil skoraj suženj.

Prva večja delavska revolucija v Jugoslaviji je bila pred sto leti v Kragujevcu. Delavci so se ob zvokih Marseleze, borbeno

pesmi francoskih revolucionarjev, zbrali v povorki in korakali po mestu z rdečo zastavo na čelu, na kateri je bil napis »Samouprava«.

uprava». Delavsko gibanje so podpirali vsi napredni someščani, od intelektualcev do šolske mladine. Za to gibanje je bila tudi odločilnega pomena aktivnost znanega srbskega politika Svetozara Markovića, ki je

zadnji dve leti pred smrto prebival v Kragujevcu. Delavske demonstracije v Kragujevcu imenujejo zgodovinarji »Crveni barjak«. Revolucionarja Svetozara Markoviča smo se spomnili lani ob stoletnici smrti z znakmo za 1,20 din.

Od 1969. leta dalje je vsako leto v Kragujevcu srečanje samoupravljalcev pod nazivom »Crveni barjak«, na katerem si udeleženci izmenjujejo izkušnje na tem področju. Tako je bilo tudi letos 8. februarja. Ob tej priložnosti je jugoslovanska poštna uprava izdala 14. februarja znakom za 120 din, na kateri je upodobljena rdeča zastava z napisom »Samouprava« v cirilici.

23. februarja pa je v Jugoslaviji izšla znamka za 1,20 din ob 150-letnici rojstva srbskega politika Svetozara Miletiča.

Zapojmo veselo

Pavel Golia

SRCE IGRAČK

KOSITRNÍ VOJAK

Glasba A. Vodopivec

Sport

Ivan Furlanič - Mario Šušteršič

Rekordna udeležba na 10. zimskih igrah

Tradicionalne, letos jubilejne, desete zimske športne igre, ki jih prireja Slovensko planinsko društvo v Trstu, so bile tokrat na Nevejskem sedlu ob rekordni udeležbi najmlajših smučarjev iz Trsta in Gorice. Na zasneženem svetu pod kočo Gilberti so igre letos potekale brezhibno ob sodelovanju tamkajšnjih smučarskih učiteljev, ki so progo tudi lepo pripravili in jo zakoličili. Skupina šestih smučarskih učiteljev šole na Nevejskem sedlu je priskočila Planinskemu društvu na pomoč s tem, da je skrbela za kontrolo ob proggi. Med kontrolorji proge so bili tudi trije smučarski učitelji Slovenci, doma iz Rablja, kjer so za posleni v tamkajšnjem rudniku.

Poskrbljeno je bilo tudi za elektronsko merjenje časov. Planinsko društvo je to nalogu poverilo uradnim časomerilcem. Ti so postavili svoje elektronske naprave in nepogrešljivo merili čas tekmovalcev. Kljub temu je bilo ob zaključku tekmovanja nekaj temnih obrazov, ker jim ta ali ona organizacije ni bila po volji.

Pa kaj zato! Velik uspeh desetih zimskih športnih iger je v tem, da so tekmovalci v raznih kategorijah pokazali velik napredek, nekateri med njimi so v zadnjih letih celo postali pravi vrhunski smučarji. To pomeni, da je Slovensko planinsko društvo v Trstu ubralo pravilno pot, začelo z množičnim smučarskim treningom in učenjem, ki je seveda rodilo sadove: količina je omogočila tudi kakovost. Marsikateri slovenski smučar se danes lahko kosa z najboljšimi smučarji v Tržaški oziroma Goriški pokrajini. Med najboljšimi naj zato omenimo An-

dreja Udoviča, ki je z odličnim časom 34 sekund in dve desetinki postal absolutni prvak desetih zimskih iger. V ženski konkurenčni pa si je to čast izbojevala Katja Ščuršel iz Gorice, ki je s svojo zmago/pokazala, da je trenutno najboljša smučarka med zamejskimi Slovenci.

Minilo je deset let, odkar so člani Pla-
ninskega društva v Trstu stopili organizirano
na sneg. Bilo je to v Črnem vrhu nad Idri-
jo, kjer se je na startu prvega tekmovanja
predstavila majhna skupina smučarjev. Sku-
pina odbornikov in priateljev društva se
je brez izkušenj in pripomočkov lotila pri-
rejanja zimskih športnih iger. Botrovali sta
le dobra volja in vztrajnost, ki sta ves čas
spremljali organizatorje vsa naslednja leta
ob prirejanju zimskih iger, do letošnjih jubi-
lejnih. Brez vsega tega elana ne bi mogli
danes govoriti o zimskih športnih igrah, iz
katerih je izšlo nekaj res dobrih smučar-
jev, in ki so postale ena največjih zamej-
skih športnih prireditev.

Solarji pišejo

PRVA VIJOLICA

Ceprav je še zima, sem včeraj našla majhno, lepo vijolico. Zapazila sem jo, ko sem se sprehajala po našem vrtu. Bila sem zelo vesela, da sem jo našla, ker so mi rožice všeč. Utrgala sem jo in jo nesla pokazat mami. Skupaj sva jo dali v vazico in si jo ogledovali. Danes sem vijolico postavila na mizo. Opazovala sem jo in jo narisala v risanko. Ker mi je bila risbica všeč, sem jo obesila na zid.

Tanja Stefani
2. r. DOMJO

SNEG - OTROŠKO VESELJE

Zapadel je prvi sneg. Težko smo ga pričakovali. Vesel sem bil, ko so padle prve snežinke. Že sem mislil, da v tej zimi ne bo snega. Ko so padale z neba, so bile tiste snežinke kot beli metljčki.

V soboto sem bil bolan, zato sem pri oknu gledal sneg. Bilo je vse belo in še je snežilo. Minila je ena ura in zagledal sem fantka, ki stanuje v spodnjem stanovanju, kako se je začel igrati na snegu. Fanteck se imenuje Marko. Hotel je narediti snežaka. Naredil je sneženo kepo in tedaj sem poklical mamo. Oba sva gledala, kako je Marko delal kepo, in se smejala. Marko je potem poklical svojega očeta na pomoč. Tisto sneženo kepo sta postavila na travnik in naredila še snežaku kapo.

Zvečer je prišel očka domov. Pokazal sem mu snežaka in oba sva se smejala. Tisti večer sem z veseljem šel spati.

Alain Del Medico
3. r. UL. RANDACCIO - GO

FRANCE PREŠEREN

France Prešeren je naš največji pesnik. Rodil se je 3. decembra 1800 v Vrbi na Gorenjskem kot potomec starega rodu Prešernov. Otroška leta je preživel doma, šolal pa se je najprej v Kopanju, potem v Ribnici, kjer hranijo zlato knjige z imeni najboljših učencev, med katerimi je tudi Prešernovo. V Ljubljani je obiskoval gimnazijo, za doktorja prava pa se je izšolal na Dunaju. V Ljubljani se je zaljubil v Primičeve Julijo, a ga ni hotela, ker je bila plemiškega rodu. O njej je Prešeren napisal mnogo pesmi.

Kot odvetnik se je preselil v Kranj, kjer je umrl 8. februarja 1848. leta. Pokopan je v Kranju. Prešeren je bil dober človek,

pomagal je revežem, otrokom pa je dajal suhe fige. Spesnil je mnogo prekrasnih večno lepih pesmi in nam v njih pokazal pot v razvoj slovenske kulture.

Suzana Briščak
5. r. ŠEMPOLAJ

MOJ VLAKEC

Doma imam električni vlakec. Imam štiri vagone in dve lokomotivi. Za Miklavža mi je očka kupil električne kretnice in nov transformator. Tračnice so v obliki velikega »O«. Imam tudi velik most in postajo. Kadar se igram, postavim pod most stanični papir, in zdi se mi, da tam teče voda. Imam tudi garažo za lokomotivo. Manjša lokomotiva teče hitreje, večja pa lepše rupoče. Zdaj imam vlak spravljen v omari. V počitnicah ga bom spet postavil.

Borut Pahor
4. r. DONADONI

PRAVLJICA ZA DEKLICO

Na hribčku je živel marljiv medvedek Planšar. Imel je licho in vedno pospravljenko kočo. Medvedek je vsak dan redno opravljal svoje delo. Najprej je pomolzel kravico, napolnil vrče z mlekom, naložil na voz in jih odpeljal na trg. Tam je mleko prodal in se vračal domov. Poleg drugih del, je medvedek pospravljal tudi seno za zimo. Pred vsakim večerom pa je nabral šopek rož. Tako je veselo živel dolgo vrsto let.

Pavla Štolfa
4. r. ŠTIVAN

MOJ MAČEK

Lani smo dobili dva mlada mačka. Bila sta zelo strahopetna in nista se pustila božati. Redkodaj sta šla iz hiše, ker sta se bala drugih mačk. Čez nekaj časa je eden ušel, zato imamo sedaj le še enega. Sedaj je že velik, a se ne potepa okrog. Kadar je zunaj hud mraz, spi v hiši. Navadno spi vedno blizu peči, kjer je prijetno toplo. Če ga zjutraj ne spustimo, se povzpne na okno in začne praskati, dokler ga ne spustimo noter. Če pride kdo v hišo, se zelo prestraši in se takoj skrije pod mizo. Jaz ga lahko božam, ker me pozna, in zelo mu je všeč, če ga božam po trebuhi. Rada imam svojega mačka in bila bi žalostna, če bi mi ušel.

Ester Smotlak
5. r. MACKOLJE

ZAJEC DOLGOUHEC

Hodil sem po senčni gozdni poti, da bi zadihal malo svežega zraka. Naenkrat sem nekaj zagledal. Skril sem se, saj sem se prestrašil. Potem pa sem se pomaknil bliže in zagledal sem zajkljo. Ni me videla, ampak slišala, čeprav sem hodil tiho kot miška. Skušam jo ujeti, a zbeži, in tedaj sem videl, kaj je imela. Zagledal sem korenje. Stekel sem domov in vse povedal mami. Pravil sem ji, kako velike oči in dolga ušesa ima zajec. Zajklja pa ne vidi dobro, zato me ni videla, slišala pa me je, ker ima velika ušesa. Mama mi je povedala, naj ne hodim tja, ker je lahko zajklja huda, če je skotila mlačice. Lahko tudi ugrizne, saj ima močne zobe. Jaz pa se nisem mogel načuditi, tako je bila zajklja lepa.

Marko Corsi
3. r. UL. RANDACCIO - GO

VEVERICA PLEZALKA

Z mamico in Majo sem hodil po gozdu in iskal jagode. Dolgo smo že hodili in bili smo utrujeni, zato smo sedli na hlod, da bi se odpošili. Nenadoma smo zagledali neverico, ki je med tačkami držala gobo mušnico, za človeka zelo trupeno, za neverico pa je ta goba prava slaščica. Gledali smo neverico, ko je Maja spregovorila. Tedaj je neverica bliskovito šinila na vrh najvišje smreke. Žalostno smo gledali za njo. Mama nama je zato začela priporočevati o neverici. Povedala nama je, da neverica preteče dvanajst kilometrov v eni uri, da skače tudi pet metrov daleč in da se hrani z orehi, smrekovimi storži, gobami, lišaji in želodom.

Ko sem se vračal domov, sem še vedno mislil na neverico, urno spremno plesalko, ki zdrči po drevesu navzdol in ne pade na nos. Res, pravi akrobat,

Marko Vrtovec
3. r. UL. RANDACCIO - GO

MOJ RAZRED

Moj razred — četrtni na osnovni šoli pri Sv. Ivanu — je poseben razred. Nosi nameč rekord v menjavanju učiteljev. Do sedaj smo jih našteli že deset. Spoznali smo najrazličnejše učitelje, od one, ki je šla v pokoj, do te, ki je komaj končala šolo. Nekoga dne nas je obiskal lanski učitelj. Damjan ga je zagledal na hodniku in zakričal: »Muli, učitelj je prišel!« Tedaj je zvonilo odmor. Učitelj je prišel v naš razred in vsi smo ga vprašali, če ostane pri nas. Odgovoril nam je, da ne more. Odšel je tudi v druge razrede in mi vedno za njim. Nastavili smo mu past, a se ni ujel. 16 nas

je bilo, ki smo ga vlekli po hodniku za roke in suknič, a nam je vseeno ušel. Žalostno smo gledali za njim.

Drugi razredi imajo vedno iste učitelje, mi pa jih moramo neprestano menjavati, zakaj, ne vem.

Aleksij Tavčar
4. r. SV. IVAN

RIBOLOV

Z očetom sem šel na ribolov v Grljan. Odvezali smo našo ladijo, pričigali motor in krenili. Z nama sta prišla tudi moja dva strica. Ko smo bili tristo metrov od obale, sem vrgel sidro in oče je ugasnil motor. Začeli smo loviti ribe. Bil sem privezan na kajuti z vrvjo, da ne bi padel v morje. Stric je držal ribiško palico pod vodo. Kmalu sem zakričal, da sem ulovil ribo. Povlekel sem jo iz vode in jo dal očetu. Ulovil sem pet rib. Šele tedaj je stric planil na noge in rekel, da je tudi on ulovil ribo. Ker pa je tako močno zakričal, se je riba silno prestrašila, da je požrla trnek in zbežala. Samo jaz sem ulovil ribe.

Ko smo prišli domov, sem takoj planil v sestrično sobo in ji zakričal, da sem ulovil štirinajst rib. Ker pa jih je bilo premalo, da bi pripravili dobro večerjo, jih je vse polejel moj maček.

Ivo Kafol
4. r. ROJAN

PSIČKA

Moj stric ima psico Kiro. Majhna je in črna. Pred kratkim je imela dva mladiča. Mi otroci smo se teh psičkov zelo razveseli. Kadar Kira zagleda muco, laja. Tudi jaz bi rad imel psička.

David Bresciani
1. r. UL. RANDACCIO - GO

PES DOMAČA ŽIVAL

Pes je domača žival. Razvil se je iz volka. Na našem vrtu je pes, ki se imenuje Zum. Zum je lovski pes. Ima belo dlako s črnimi madeži. Zum je še mlad in se rad igra. Je meso, minestro in kosti. Na vrtu ima hišico.

Mitja Rupel
1. r. UL. RANDACCIO - GO

PRIPRAVA NA BIRMO

Že tri mesece se prpravljamo na sv. birmo. Vsak petek hodim k nauku. Gospod župnik nas uči, kako je Jezus oznanjal nauke, da bi narodi sprejeli sv. Duh, in zakaj prejemamo sv. birmo. Zadnji teden smo šli dvakrat k nauku, ker smo morali v soboto k spovedi.

8. februarja je bila sv. birma. Ves prejšnji dan sem mislil, kako bo, grdo ali lepo vreme. Bal sem se tudi, da bi zbolel. Za bora sem si izbral svojega strica. Kadar sem

prihalj k njemu, sem ga vedno spraševal, če mi je kupil uro, a on mi je vedno odgovarjal, da je ni. Vseeno sem upal, da jo je kupil. Na dan sv. birme je bilo lepo. Vi del sem škofa in dobil sem uro.

Davorin Bandi
5. r. MAČKOLJE

MOJA KRAVICA

Moja kravica je Sivka. Ima zelo dobro mleko. Vsak dan ga pijem, vendar s kavo, ker samo mi ni všeč. Sivko molze dedek vsak dan trikrat. Nekoč je dedek nosil domov mleko, na cesti pa mu je spodrsnilo na ledu, padel je in mleko se je razlilo.

Neke noči je kravica zbežala in šla do Krizposta. Neki mož jo je videl in ustavil. Sivka vsako leto zvali telička, ki ga dedek proda. Obljubil je, da bo prihodnje leto telička obdržal. Kravico imamo že šest let. Imam jo rada.

Tatjana Deklič
5. r. MAČKOLJE

MOJ PES

Imam lepega psa. Imenuje se Bili. Je velik in črn. Vrat in tačke ima bele. Ko napišem nalogu, grem na vrt in se igram s psičkom. Kadar me preveč stisne z zobmi, se grem raje igrat z bratcem, mama pa ga zaveže. Danijela Tavčar

2. r. REPENTABOR

BIRMA

Na sv. birmo smo se začeli pripravljati ob začetku šolskega leta. Redno smo hodili k nauku. Sv. birma je bila 8. februarja. Ob devetih je bila maša. Skupaj nas je bilo enajst birmancev, trije dečki in osem deklik. Birma je bila v farni cerkvi v vasi, ker škof obiskuje vse župnije. Prišel je tudi k nam in birmal nas je po pridigi. Za botro sem izbrala Jolando, ki stanuje v Mačkoljah na številki 58. Kosilo smo imeli na Jezeru. K birmi gremo, da nas sv. Duh utrdi v veri. Zelo sem zadovoljna, ker sem dobila uro. Franka Tul

5. r. MAČKOLJE

MOJA MAMA

Moja mama se imenuje Marija. Je suha. Ima črne lase. Zjutraj vstaja ob šestih. Dele ves dan. Rada kuha in pomiva posodo. Je zelo pridna. Včasih je mama bolna. Kadar jo boli hrbet, sede k mizi in bere časopis. Želim si, da bi živila dolgo let, ker jo imam zelo rada.

Katja Terčon
1. r. MAVHINJE

MOJA VAS

Stanujem v Mavhinjah. Okrog vasi so bori vo gozdči, kjer je mnogo živali. Sredi vasi stoji cerkev, ki ima na levi strani visok zvonik. Za cerkvijo je mnogo njiv, kjer raste krompir, fižol, zelje, repa in drugo.

V dolini spomladi cvetejo zvončki in trobentice.

Kadar grem k babici v Slovenijo, sem dva dni zadovoljen, tretji dan pa si že želim vrnitev domov.

David Kačič
2. r. MAVHINJE

PEVSKI NASTOP V SLOVENIJI

V šoli smo se naučili deset božičnih pesmi. Bilo je zelo naporno, ker smo se jih morali naučiti v zelo kratkem času. V nedeljo, 4. januarja, smo šli pet v cerkev sv. Antona v Trstu. V nedeljo 11. januarja pa smo šli v Mengaš in v Kamnik.

Dopolno smo odpotovali v Mengaš, kraj blizu Kamnika. Vso pot smo prepevali. Poldne smo prispevali v Mengaš, kjer so nam ponudili dober topel čaj s keksi. Peli smo nato v cerkvi. Vsi ljudje so bili zelo veseli našega petja, zato so nam ploskali. Odpotovali smo potem v Kamnik. Bilo je že temno. Imeli smo še nekaj časa na razpolago in si ogledali mesto. Ob 18. uri smo imeli koncert v cerkvi. Tudi tu so bili ljudje zelo navdušeni nad našim petjem. V obeh cerkvah sta nas župnika pohvalila. Po koncertu sta nas povabila na zakusko. Morali smo se posloviti in pozno zvečer smo se utrujeni vrnili domov.

Aleš Štefančič
5. r. BOLJUNEC

NONA PIČI PRIPOVEDUJE

V soboto je prišla na obisk moja nona. Tudi ona je hodila v šolo v Škednju leta 1915. Pričevala je, da je morala pred šolo nositi kruh v mesto. Po poti je vedno srečevala svojega učitelja Karla Široka. Ko je oddala kruh, je stekla domov, vzela torbo in hitela v šolo. V šolo je prihajala pozno. Učitelj pa je ni kregal, ker je vedel, da je delala. V šoli so kurili z lesom. Za malico so imeli maslo in kruh. Kadar je prišla domov, je morala pomagati mesti kruh. Naloga je pisala zvečer. Svetili sta dve petrolejki.

Boris Stopar
2. r. ŠKEDENJ

KAKO SI SVETIMO

Doma, na ulicah in v trgovinah rabimo za razsvetljavo električno ali neonsko luč. Svetilke lahko visijo s stropa, so pritrjene na steni ali postavljene na mizo. Dedki in babice so si svetili s petrolejkami in plinskim svetilkama. V starih časih, ko še niso poznali električne, plina in petroleja, so ljudje rabili sveče, oljenke in bakle. Pri bogatih družinah so imeli lepo okrašene svetilke.

Erika Sedmak
2. r. ŠKEDENJ

Neža Maurer

Ilustr.: Magda Tavčar

PRINCESKA IN KRALJEVIČ

Prav slednji večer v moji sobi
se zlata princeska zbudi —
svetilka ji pravijo naši ...
Imajo pač slabe oči.

Okoli princeske prozorno
vilinje kolo se vrti —
domači jim pravijo vešče ...
Imajo pač slabe oči.

Na stolu kraj zlate princeske
mlad kraljič zamaknjen sedi —
domači mi pravijo Pepe ...
Imajo pač slabe oči.

KAKO SE OGREVAMO

Pri nas doma se ogrevamo z radiatorjem, ki deluje na nafto. Očka in mamica sta se grela pri štedilniku. Vanj sta polagala drva ali premog. Večkrat ni bilo ne drv ne premoga, zato so kurili s papirjem, ki so ga prej močili. Iz mokrega papirja so delali kepice in jih dali sušiti na sonce. Ko so se osušile, so jih metali v ogenj. Babice in dedki pa so se greli pri ognjišču. Na ogenj so postavljeni debela polena in kdaj tudi sladki premog.

Tamara Cetin
2. r. ŠKEDENJ

VESELO PRESENEČENJE

Zjutraj me je očka poklical in mi povedal, da zunaj sneži. Jaz mu nisem verjel in sem ostal v postelji. Nekaj časa potem me je prišla mamica poklicat in še nisem verjel. Ko pa je tudi sestra šla k oknu, sem šel tudi jaz in tedaj sem končno verjel, ko sem zagledal sneg. Snežinke so nalahno padale.

V šoli smo se naučili pesmico o snežinkah. Tudi plesali smo. Prvi sneg nas je razveselil.

Darij Metton
2. r. ŠKEDENJ

VREME V DECEMBRU

V decembru je bilo vreme precej oblačno. Imeli pa smo tudi dosti sonca. Dnevi so bili zelo mrzli. Termometer je kazal tudi nekaj stopinj pod ničlo. Takrat je bil led.

Nataša Taučer
2. r. ŠKEDENJ

NAŠ MITJA SE JE OSEMIL

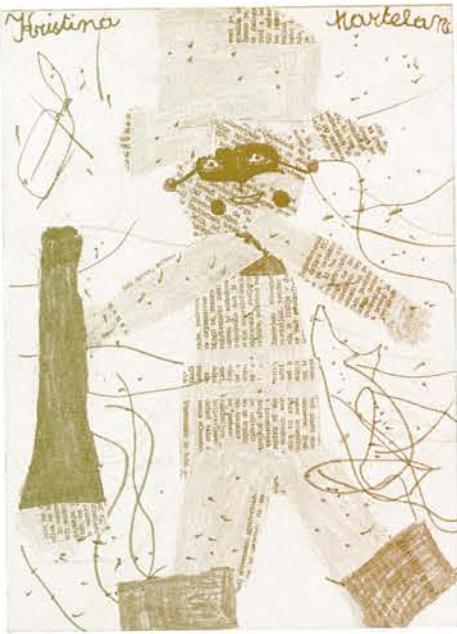
Naš Mitja je bil pustna šema. Na glavo si je poveznil star preluknjan lonec. Ogrnil se je v babičin šal. V rokah je imel metlo. Kako je bil smešen,

Učenci in učenke
1. r. OPČINE

KAKO PRIDOBIVAMO VINO

Za vino je potrebno grozdje. Grozdje dobimo v vinogradih, kamor gremo na trgatev, ali ga kupimo. Ko grozdje potrgamo, ga dajemo v kad. V kleti meljemo grozdje, da se jagode ločijo od grozda. Grozdje se spremeni v vino. Potem še stiskamo jagode, vino pa prelijemo v sode. Do sv. Martina vino pretočimo in je že dobro. Kadar gre oče v klet, prinese na mizo prjetno hladno vino.

Aleks Košuta
2. r. UL. DONADONI

Risba: Kristina Martelanc
1. r. OPĆINE

MAMICA

Moja mamica se imenuje Miranda. Lase ima črne. Je nizka in malo debela. Včasih je vesela, včasih pa se jezi na sestrico, ker vedno skače po kuhinji. Kadar je mama bolna in leži v postelji, ji nesem čaj. Moja mama lika hlače, šiva nogavice, mamicje in srajce. Ker dosti dela, je zvečer utrujena.

Nerina Lovriha
2. r. MAVHINJE

V DOLINSKI »TORKLJI«

Zmenili smo se, da bomo šli na ekskurzijo. Ogledali smo si kulturni dom v Boljuncu, športno igrišče s telovadnicami in dolinsko »Torkljo«.

Dolinska občina ima večkrat v »Torkljiju« svoj kulturni dan. Pred kratkim je razstavljal svoje grafike Franjo Vekjet. Ob tej priložnosti so predstavili tudi knjige domačih avtorjev Borisa Pangerca »Beg pod Daglo« in Marija Čuka »Zakleta dežela«. Razstava sta organizirala prosvetno društvo »V. Vodnik« in Založništvo tržaškega tiska. Prosvetno društvo »V. Vodnik« se je odločilo za to vrsto razstav, ker skuša približati kulturo svojim članom. Najprej so začeli razstavljati

domači slikarji. Potem je uspešno razstavljal Jože Cesar in še drugi.
Ambra, Fabio, Viljem, Norina
5. r. RICMANJE

MLINČEK ZA KAVO

Mama ima poleg električnih pripomočkov tudi mlinček za kavo. Naš mlinček je znamke Moulinex. Rabi ga za mletje kave in lahko pristavi še lonček za mletje sadja. V tem lončku sta dva nožička, ki se zelo hitro vrtita. Kadar mama daje kavo v mlinček, vtakne vtičnico v stikalo, prisne na gumb in mlinček začne mleti kavo. Kavo zmelje v približno eni minutini in pol. Mlinček je kvadratne oblike. Ohišje ima iz bele plastike. Pri strani ima nekaj luknjic za zrak, ker se motorček pri mletju zelo hitro vrti in se segreje.

Moja babica ima še sedaj star, lesen mlinček. V takem mlinčku je bilo treba mleti kavo na roke. To delo je precej dolgo. Električni pripomočki olajšajo našim mamicam gospodinjsko delo.

Norina
5. r. RICMANJE

ŠPORTNI IN KULTURNI OBJEKTI V OBČINI

Ogledali smo si športne in kulturne objekte v občini. Najprej smo si ogledali Mladinski dom v Boljuncu. Tu se večkrat sestaja boljunška mladina. prostor je primeren tudi za koncerte.

Naš šofer Marino nas je nato popeljal pred bodoči kulturni dom. Izstopili smo in prečkali cesto. Dom je precej velik, saj bo lahko sprejel okoli tristo ljudi. Arhitekt doma je Darko Jagodic. Je isti arhitekt, ki je sodeloval pri urešnici v občinskega spomenika padlim.

Z avtobusom smo se peljali proti Dolini. Ustavili smo se na glavnem trgu. Tu smo si ogledali »Torklo«. Tu je občina uredila muzej. Lani sta bili v »Torkli« numizmatična in filatelična razstava. V »Torkli« smo zvedeli, kako so nekoč pridobivali olje. Ogledali smo si orjaško tehnicno, velik okrogel kamen, peč in stroj, ki mu pravimo torkla.

Od tu smo šli na nogometno igrišče. Na lepem smo bili presenečeni, ker smo našli igrišče zaprto. Naš šofer je šel iskat ključe na občino in nam potem odpril majhna vratca. Naša sošolca Viljem in Fabio sta izmerila igrišče. Te mere smo potem uporabili pri geometriji.

Nekoliko smo se natekli in nadivjali po igrišču in se potem vrnili v šolo.

Ambra, Mitja, Evridika
5. r. RICMANJE

GOBE

Prve dni oktobra smo si ogledali razstavo gob. Razstava je bila v palači Costanzi v Trstu. Tedaj smo marsikaj izvedeli in si napisali o gobah.

Po radiu ali televiziji večkrat slišimo, da se je kdo zastrupil z gobami. Te žalostne novice nam prinašajo tudi časopisi. Vsako leto je v Italiji mnogo primerov zastrupitve z gobami. Nekateri nabirajo in uživajo gobe, čeprav jih ne poznajo dobro. Znaki zastrupitve so hude bolečine v trebuhi. Pri lažjih zastrupitvah se človeku rado spi. Po uživanju gob lahko nastopi zastrupitev po nekaj urah, ali po nekaj dneh, ali celo po sedemnajstih dneh. Zastrupljenca je treba prepeljati v bolničko, da mu izperejo želodec. Če zastrupljencu ne pomagajo pravčasno, umre v hudi bolečinah.

Fabio, Evridika, Mitja, Viljem
5. r. RICMANJE

PROSVETNO DRUŠTVO «SLAVEC»

Ricmanjski vaščani so leta 1896 ustavili prosvetno društvo Slavec. Začetka niso vedeli, kako poimenovati društvo. Ko so neki večer o tem premisljevali, je nenačoma zapel slavček. Po tistem slavčku se še danes imenuje društvo.

Društvo deluje že skoro osemdeset let in je v tem razdobju preživel lepe in grande trenutke. Najtežje je bilo v drugi svetovni vojni, ko je moralno mnogo članov v vojno. Seveda so bili tudi lepi trenutki, predvsem po končani vojni, ko je spet zaživel prosvetno delovanje. To je bilo zelo pestro. Delovala je čitalnica, igrala je godba na pihalu, nastopal je dramski odsek in pevski zbor, ki je v zadnjem razdobju menjal več pevovodij. Sedež društva je v dvorani nad društveno gostilno.

Jasna, Evridika, Mitja
5. r. RICMANJE

MOJ PTIČEK

Za božične praznike mi je oče kupil ptička, japonskega slavčka. Želo sem bil vesel. Tako sem mu uredil kletko in mu dal hrane in vode. Dal sem mu ime Kiko. Želen je lep. Ves je zelenkast po hrbtnu, kljun pa ima rdeče. Pod vratom pa je različno pobaran, od rumene do rdečkaste barve, oči so črne in žive. Žal pa še ne poje. Oče pravi, da je še mlad.

Ivan Legiša
4. r. ŠTIVAN

DOLINA

Dolina leži pod hribom Agla. V Dolini sta dve cerkvi. Ena je posvečena sv. Urhu in leži prav sredi vasi, druga je na griču in je posvečena sv. Martinu. Dolina je razdeljena v predele: Brce, Šija, Sehorje, Kri-

žec in Šanca. Sredi vasi je zelo star vodnjak. V starem času so pri njem prale perice, v hladno vodo pa so nosile mlekarice hladiti mleko.

Dolina je zelo stara vas, a se vsak dan bolj modernizira. V Dolini je dandanes lepo občinsko poslopje, zraven pa telovadnica. Z Dolino je tudi lep razgled na morje in Trst.

Moira Fontanot
3. r. DOLINA

KRASEN IZLET

Bilo je lepo sončno vreme, čeprav malo vetrovno, a kot nalašč za popoldanski izlet. Kmalu po kosišu sva se z očetom odpravila proti železniški postaji na Vrdeli. Prečkala sva železniško progo in prišla do državne ceste Trst - Bazovica. Tam sva zavila na levo na cesto proti Drašci. Ob cesti do prvega ovinka nad kamnolomom je mnogo lepih novih hiš.

Ko sva hodila proti Drašci, so se očetu vračali spomini iz otroških let, na hude zime s snegom in ledom, kadar se je sankal z vrha Drašce, dokler je šlo. Draščko imenujemo tudi Razklani hrib. Oče mi je povedal legendu, zakaj se imenuje Razklani hrib. Preko Krasa je bil hudič namenjen v mesto. Na poti je srečal kmeta, ki je prav tako šel v mesto. Domenila sta se, kdo bo prej prišel v mesto. Kmet je poznal bližnjice preko grebena, zato je hudič zaostal. Ker se je zbal, da ga bo kmet premagal, se je poslužil svoje močne sile in prebil greben, napravil odprtino, ki se od tedaj imenuje Razklani hrib.

Zadnje dni aprila 1945 pa so po spodnji cesti prišli prvi tanki 4. armade jugoslovanske vojske, ki so prihajali osvobajati Trst. Na Katinari, blizu bodoče velike bolnice, je bil nacistični topniški položaj, od koder so Nemci obstreljevali tanke.

Malo pred vrhom zavijeva na levo v borov gozd. Tu so še ostanki zaklonišč iz prve in druge svetovne vojne. Vzpenjava se še dalje in prideva do vodovoda, ki napaja bližnje kraške vasi. Tu je ogromen rezervoar, v katerega potiskajo vodo z Lovca nad Rocolom. V neposredni bližini je razgledna ploščad, s katere je krasen razgled na ves severni Kras, na Istro, Tržaški zaliv in samo mesto. Pri ploščadi je zelo visok drog, ki služi gasilcem za njihove radijske zvezze.

Tam sva sedla v zavetje obrnjena proti mestu. Iz nahrbnika sva privlekla malico in se okrepčala. Bil je to prav res krasen izlet.

Magda Grgić
4. r. SV. IVAN

KAKO SE ODPRAVLJAM V ŠOLO

Vstajam ob sedmih. Najprej se umijem in se potem oblečem. Za zajtrk me že čakajo kava in piškoti. Solsko torbo si sama pripravim, malico pa mi pripravi mama. Oblečem si plašč in grem. Do šole hodim deset minut. Vsak dan me spreminja sestra.

Tatjana Križmančič
3. r. BAZOVICA

ANA FRANK

Vsek dan nekaj slišim o Rižarni. Pripovedujejo mi, kako so tam trpeli in umirali predvsem Slovenci in Judje. Med njimi so bili tudi otroci.

Tedaj se spominjam na deklico Ana Frank. Hišo, kjer se je skrivala, sem si ogledal poleti, ko sem bil v Amsterdamu. Ker je bila Judinija, se je več mesecev skrivala v prostoru, katerega vhod je zazkrivala knjižna omara, ki se je odpirala kot vrata. Stopil sem tudi na podstrešje in pogledal skozi okno. Ravno takrat se je iz bližnje cerkve oglasil zvon. Tega je tudi Ana poslušala. Žalosten sem bil, ko sem zvedel, da jo je ovadil neki tat in so jo potem Nemci našli. Odpeljali so jo v taborišče, odkoder se ni več vrnila.

Včeraj sem se spomnil nanjo in mamicu vprašal, če so tudi njo zažgali v Ri-

žarni. Čeprav mi je povedala, da Ano niso zažgali v Rižarni, sem vseeno žalosten, ker je umrla.

Boris Tavčar
3. r. SV. IVAN

MOJ BRATEC BORIS

Imam bratca, ki se imenuje Boris in je leta dni mlajši od mene. Boris je zelo nagačiv in živ kot poper. Kamor gre, pove kako smešno in spravi vse v smeh. Imam ga zelo rad, ker je prisrčen in dobrega srca. Ima majhen nosek in usta, a dolg jezik. Večkrat se kregava in tudi stepava, a se končno pobotava. Vsak dan prideva skupaj iz šole domov. Tudi igrava se vedno skupaj.

Nekoč, ko sva se smučala na Črnem Vrhu, sva se domenila, da se skupaj spustiva v bobu s hriba. Boris je sedel v bobu, jaz pa sem ga porinil. Ko je bilo treba zavreti, je Boris začel kričati: »Ustavi! Ustavi!« Šele tedaj se je zavedel, da mene ni bilo zadaj. Ustavil je sam, a je malo manjkalo, da ni treščil v hotel Bor. Začudil se je, ko se je obrnil in me zagledal na vrhu hriba. Nato se je začel smejati, kot zna samo Boris.

Aleksij Tavčar
4. r. SV. IVAN

Urednikova pošta

Klub številnim pozivom in večkratnim opozorilom, še vedno dobivam dopise in rešitve ugank brez podpisa, ali brez navedbe razreda in šole. Tokrat sem celo dobil dve pismi z rešitvami, ki sploh nista bili podpisani. Niti iz poštnega žiga nisem mogel razbrati, odkod pismi prihajata. Seveda sta pismi romali v koš.

Pisali sta mi tudi Neva Klanjšček in Aleš Cej. Neva navaja svoj naslov na Oslavju, Aleš pa svojega v Gorici, ni pa navedbe šole in razreda. Za učenko Nevo Klanjščko vo sem moral uganiti, da hodi v 5. razred osnovne šole v Pevni, moje policijsko-preiskovalne sposobnosti pa so odpovedale, ko je bilo treba ugotavljati, v katero šolo in razred hodi Aleš Cej. No, tokrat naj še bo! Vajini imeni sta med reševalci ugank, drugič pa bom vsa taka pisma kategorično vrgel v koš.

Žal moram ugotoviti, da le redkokdo prebere te vrstice, sicer ponovni taki pozivi ne bi bili več potrebni.

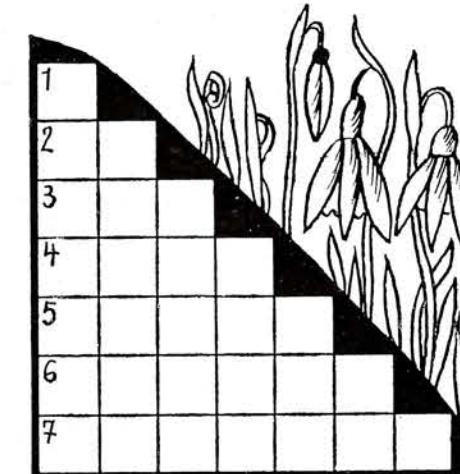
Vse dopisnike moram tudi opozoriti, da se je s 1. januarjem letos povisala poštnina. Za navadno pismo je treba odšteti 150 lir, za odprtlo 100 lir in prav toliko za dopisnico. Morda vtič tega še ne veste. Zadnje čase sem namreč dobil nekaj pisem, ki so bila premalo frankirana, zato sem moral plačati globo. Dopisnike zatorej prosim, da pisma pravilno frankirajo, ker bom moral takširana pisma zavračati.

Reševalcem ugank in dopisnikom svetujem, da zberete po več rešitev in dopisov in jih pošljete v eni sami pravilno frankirani zlepki. Tako boste lahko prihranili na poštnini.

UREDNIK

Za listre glave

STOPNIČKE

1. 0, 2. del kolesa, 3. ptič z rumenim kljunom, 4. z njo kosimo travo, 5. pozno, 6. drug izraz za ime Stanislav, 7. drevo in gozdni sedež, ki ga nabiramo jeseni.

KONJIČEK

Začni s črko B in skači kot šahovski konjiček tako, da boš dobil imena treh glavnih mest evropskih držav.

ZLOGOVNICA

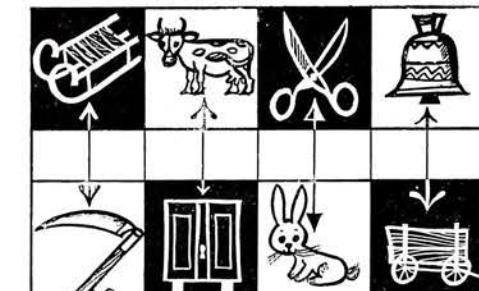
I	IV.
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

A - BI - CA - DA - DIL - GI - I - JA
KO - KRO - LA - LI - NA - RI - RI - RINT
RO - TA - TOR - VI - VO

Iz zgornjih zlogov sestavi šest besed naslednjega pomena: 1. velik plazilec, 2. blodnjak, 3. kdor agitira, 4. prispevec za vodo, 5. Napoleonova provinca na Balkanu, 6. varuje roko pred mrazom.

V prvi in četrti navpični vrsti dobiš imeni dveh glasbenih instrumentov.

SLIKOVNA UGANKA

Po dve in dve imeni narisanih predmetov in živali, kot jih kažejo puščice, imata vsaj dve enaki črki. Te črke pravilno uredi in dobil boš v kvadratkih v sredini ime velikega mesta v Jugoslaviji.

REŠITVE UGANK IZ 5. ŠTEVILKE

Razrezanka — Kvader, krogla, stožec, prizma, trapez, kateta, premer, tetiva, višina.
Premikalnica — Saturn, Venera, Pluton.
Magični lik — 1. žoga, 2. Oton, 3. gora, 4. Aman.

**Rešitve ugank pošljite čimprej na Uredništvo GALEBA: Lojze Abram,
Ul. G. Amendola 12 - 34134 Trst.**

REŠITVE SO POSLALI: Aleksander Desco, Aleksander Bravar, 4. r. SV. FRANČIŠEK. Aleš Cej, GORICA. Edi Peteani, Nada Devetak, Loredana Peteani, Lorena Gulin, Vesna Tomšič, Darij Butkovič, Aleš Fajt, Marko Cotič, Mauro Juren, David Tomšič, Robert Juren, Danilo Tommasi, 4. in 5. r. SOVODNJE OB SOČI. Aleks Košuta, Alan Oberdan, Andrej Furlan, Erika Košuta, 2., 4. in 5. r. DONADONI. Majda Legiša, Klarisa Legiša, 5. r. ŠEMPOLAJ. Alain Del Medico, Vojko Pahor, Patricija Štekar, Janko Pintar, Manuela Komic, Samuel Hlede, Dimitrij Waltritsch, 3. in 4. r. RANDACCIO - GORICA. Aleksander Petaros, Fabij Tuljak, Barbara Saksida, Igor Kakovič, Elizabeta Malalan, 5. r. KATINARA. Robert Vidali, Lucija Čač, Sonja Škerlavaj, 5. r. OPČINE. Lidiya Glavina, 2. r. DOMJO. Sonja Bensa, Vida Gravner, Neva Klanjšček, 5. r. PEVMA. Klara Kozina, Robert Tedesco, Damjan Locatelli, 5. r. DOLINA. Aleksander Kuret, 3. r. RICMANJE. Moreno Vertovec, Sandi Slama, 3. in 4. r. ROJAN. Vlasta Racman, 5. r. PESEK. Sabina Salvi, 5. r. BORŠT. Dario Zanier, Mitja Frandolič, Gracijela Colja, Fabij Lavrenčič, Fabričij Lakovič, Marija Lavrenčič, Jožko Jarc, Sandra Gergolet, Martina Baldan, Iztok Devetak, Pavel Lakovič, Andrejčič, Jana Škamperle, 1., 3., 4. in 5. r. SV. IVAN. Danijela Tavčar, Tamara Škabar, Drago Purjanič, 2. in 5. r. REPENTABOR. Cinzia Pečar, Valentina Drnovšček, 3. in 4. r. BAZOVICA. Slavec, 2. in 5. r. NABREŽINA. Marvida Čuk, Boris Tavčar, Vesna Klemše, Aleksij Tavčar, 3. r. BOLJUNEC.

NAGRADE DOBIJO: Jožko Jarc, 3. r. DOBERDOB. Drago Purič, 5. r. REPENTABOR. Cinzia Pečar, 3. r. BAZOVICA. Andrej Bavčar, 3. r. BOLJUNEC. Sabina Salvi, 5. r. BORŠT.